

MACIEJ BABNIS

(*1961)

partite diverse sopra

W ŻŁOBIE LEŻY

Infant Holy, Infant Lowly

Seht das kleine, seht das reine

Accourez bergers fidèles, l'heure bénie a sonnée

pro organo

na organy / für Orgel / for organ

Od kompozytora

W *źłobie leży* należy do najpopularniejszych polskich kołęd. Tekst przypisywany bywa P. Skardze (1536-1612)¹, jednak najstarsze zapisy kołеды znajdują się dopiero w rękopisach z początku XVIII wieku².

W partitach wykorzystano pierwotną melodię kołеды w takiej wersji jak zapisana została w śpiewniku M. Mioduszewskiego³. Dokładnie taką samą melodię (w tym wypadku bez metrum i kresek taktowych) znajdujemy w śpiewnikach używanych niegdyś w diecezji chełmińskiej, i to zarówno polskich jak i niemieckich⁴. W niniejszej kompozycji, zgodnie z praktyką wykonywania kołеды, dokonano przesunięcia metrycznego (rozpoczęcie na słabej części taktu, a nie na mocnej – co lepiej odpowiada budowie tekstu⁵ i zmodyfikowanej nieco w stosunku do XVIII-wiecznego oryginału melodii⁶) oraz powtórzenia drugiej części melodii (co czyni też M. Mioduszewski).

Melodia ta znana jest też w krajach anglojęzycznych, jednak kołеды *Infant Holy*, *Infant Lowly* i *Jesus Holy, Born So Lowly* nie są tłumaczeniami kołеды polskiej lecz niezależnymi tekstami napisanym z zachowaniem prozodii polskiego oryginału.

Dzięki A. Guilmantowi, który wykorzystał ją w *Introdukcji i wariacjach na temat dawnej polskiej kołеды* z op. 60 melodia ta znana jest także organistom innych narodowości. Nic jednak nie wiadomo o zaczynającym się od słów *Accourez bergers fidèles, l'heure bénie a sonnée* tekście, który według A. Guilmanta miał łączyć się z melodią kołеды.

Partite diverse w istocie są zbiorem preludiów (nry 2, 3, 4, 5, 6) postludiów (nry 9 i 10), jak również wykorzystujących melodię utworów o charakterze medytacyjnym (nry 7 i 8) nadających się do wykonania w czasie podniesienia, komunii czy dziękczynienia, zaś *Cantilena* (nr 1) może służyć jako akompaniament do śpiewu. Partity nr 3 i 5 zapisane zostały w dwóch wersjach – wersje pierwsze jak się wydaje lepiej sprawdzą się przy wykonaniu całego cyklu, zaś w praktyce liturgicznej można wykorzystać też drugie wersje (*alio modo*).

Ponieważ każde organy dysponują innymi możliwościami brzmieniowymi, a kolejne opracowania nawiązują do typów znanych z twórczości innych kompozytorów przeto dobór głośów i dynamiki pozostawiam P.T. organistom.

Vom Komponisten

W *źłobie leży* (*Seht das kleine, seht das reine Kindlein in der Krippe nun*) ist eines der populärsten polnischen Weihnachtslieder. Der Text wird dem berühmten Prediger P. Skarga (1536-1612) zugeschrieben¹, jedoch erscheinen die ältesten Niederschriften des Liedes erst in den Manuskripten des frühen 18. Jahrhunderts².

In den Partiten wurde die älteste Melodie des Liedes in der Version, die im Gesangbuch von M. Mioduszewski notiert ist, verwendet. Genau dieselbe Melodie (in diesem Fall ohne Metrum und Taktstriche) finden wir sowohl in den polnischen als auch deutschen Gesangbüchern, die in der Diözese Kulm verwendet wurden⁴. In der vorliegenden Komposition wurde in Übereinstimmung mit der Aufführungspraxis des Weihnachtsliedes eine metrische Verschiebung vorgenommen (Beginn auf der schwachen statt auf der starken Zählzeit) – was dem Text und dem im Verhältnis zur Originalmelodie aus dem 18. Jahrhundert etwas modifizierten Textaufbau besser entspricht. Ähnlich wird gemäß einer Praxis des 19. Jahrhunderts (M. Mioduszewski) in jeder der Partiten zweite Teil der Melodie wiederholt.

Die Melodie ist auch in den englischsprachigen Ländern bekannt, jedoch sind die Weihnachtslieder *Infant Holy*, *Infant Lowly* und *Jesus Holy, Born So Lowly* keine Übersetzungen des polnischen Weihnachtsliedes, sondern unabhängige Texte mit Beibehaltung der Prosodie des polnischen Originals.

Dank A. Guilmant, der sie in *Introduktion und Variationen über ein altes polnisches Weihnachtslied* aus op. 60 verwendet, ist die Melodie auch den Organisten anderer Nationalitäten bekannt. Man weiß jedoch nichts über den Text, der mit den Worten *Accourez bergers fidèles, l'heure bénie a sonnée*, nach Guilmant zur Melodie gehörte.

Die *Partite diverse* sind im Grunde eine Sammlung von Präludien (Nr. 2, 3, 4, 5, 6), Postludien (Nr. 9, 10) und meditativen Stücken mit Verwendung der Melodie (Nr. 7, 8). Letztere können zur Wandlung, Kommunion oder Danksagung gespielt werden, dagegen kann die *Cantilena* (Nr. 1) der Begleitung des Gemeindegesanges dienen. Zwei der Partiten (Nr. 3, 5) haben zwei Fassungen. Die erste ist eher geeignet für die Aufführung des ganzen Zyklus, die zweite (*alio modo*) für die liturgische Praxis.

Weil jede Orgel klanglich unterschiedlich disponiert ist, und weil folgende Bearbeitungen sich an die Variationsweise anlehnen, die von anderen Komponisten bekannt ist, überlasse ich die Registrierung und Dynamik dem jeweiligen Organisten.

From the composer

W żłobie leży (*In the manger [Christ] is lying*) is one of the most popular Polish Christmas carols. The poem is sometimes attributed to the famous preacher P. Skarga (1536-1612)¹, but the carol appeared for the first time in manuscripts of the early XVIII. century².

Partite make use of the oldest version of the tune as written down in the hymnal of M. Mioduszewski³. Exactly the same version (but without time signature and bar lines) is to be found in both Polish and German hymnals and organ books commonly used in the former Chełmno diocese⁴. According to the performing practice the music was moved one beat (beginning on upbeat instead of downbeat) which suits the prosody of the lyric better⁵ and is slightly modified in comparison to the XVIII century sources tune⁶ better as well the second part of the tune is repeated in every partita.

The tune is also known in English speaking countries. However, the carols *Infant Holy*, *Infant Lowly* and *Jesus Holy, Born So Lowly* are not translations of the Polish song but independent texts written to match the original tune.

Thanks to A. Guilmant who used it in *Introduction et variations sur un ancien Noël polonaise* from his op. 60 the tune is also known to organists of other nationalities although nothing is known about the text *Accourez bergers fidèles, l'heure bénie a sonnée* which according to A. Guilmant was sung to the Polish tune.

Partite diverse are in fact a set of preludes (nos. 2, 3, 4, 5, 6), postludes (nos. 9, 10) and meditative pieces using the tune (nos. 7, 8) suitable for elevation, communion or thanksgiving while the *Cantilena* (no 1) can be used as a last verse. Two of the partitas (nos. 3 and 5) have two versions – it seems that the first will do well while playing the whole set whereas the others (*alio modo*) could be useful in liturgical practice.

Because each organ has different sound possibilities and settings make use of models popular in organ repertoire the composer entrusts the honourable organists with the choice of suitable dynamics and stops.

Przypisy • Anmerkungen • Endnotes

¹ Ks. Jan Siedlecki, *Śpiewnik kościelny*, Opole 1975³⁵, p. 56-58.

² Anna Szweykowska, *Polskie kolędy i pastorałki* [antologia: melodie i teksty], Kraków 1989, p. 187.

³ *Śpiewnik kościelny*, ed. M.M. Mioduszewski, Kraków 1838, p. 30 (melodia pierwsza • erste Melodie • the first tune).

⁴ *Melodye do Zbioru pieśni kościelnych*, Pelplin 1871, p. 89; *Śpiewnik Kościelny dla Diecezji Chełmińskiej*, ed. X. J. Wiśniewski, Pelplin 1928, p. 66-67; *Katholisches Gesang- und Gebetbuch für das Bistum Kulm*. Danzig 1905², pp. 157-158, cf. *Danziger Kirchenlieder*. Hildesheim 1984 p. 105.

⁵ Taką wersję stosuje też A. Guilmant oraz większość śpiewników anglojęzycznych • Diese Version benutzen auch A. Guilmant und die meisten englischsprachigen Gesangbücher • In this way the tune is also written down by A. Guilmant and in the most of English and American hymn-books. Ut infra et http://www.hymnary.org/text/infant_holy_infant_lowly (29.09.2016).

⁶ Pierwotną melodię podaje: • Die ursprüngliche Melodie siehe bei: • The original tune is to be seen in: Anna Szweykowska, *op. cit.*, p. 187.

partite diverse sopra
W ŻŁOBIE LEŻY

Infant Holy, Infant Lowly
Seht das kleine, seht das reine
Accourez bergers fidèles, l'heure bénie a sonnée

Maciej Babnis
A.D. MMXVI

PARTITA I: *Cantilena*

The musical score is written for piano and voice. It consists of two systems of music. The first system has a tempo marking of ♩=ca 79. The piano part is in 3/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The vocal line is in the soprano range. The second system continues the piano accompaniment and vocal line. The piano part features a steady eighth-note accompaniment in the left hand and a more melodic line in the right hand. The vocal line consists of a series of notes, some with slurs and breath marks.

PARTITA II: *Bicinium*

♩=ca 83

The musical score is written for a single instrument, likely a lute or guitar, in a 3/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is indicated as approximately 83 beats per minute. The score consists of six measures. The treble clef part begins with a quarter note G4, followed by eighth notes A4 and Bb4, and continues with a series of eighth and quarter notes. The bass clef part starts with a quarter rest, followed by eighth notes G3, F3, and E3, and continues with a rhythmic pattern of eighth notes and quarter notes, including some slurs and rests.

PARTITA III: *Trio, manualiter*

♩ = ca 76

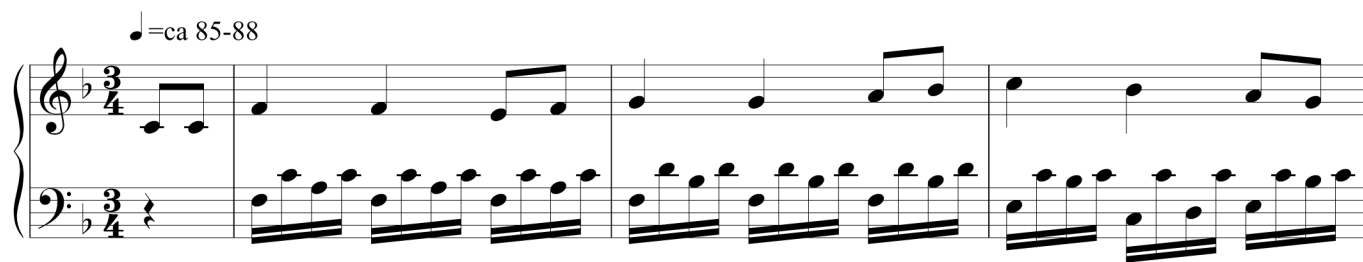
O.0017

alio modo – p. 21

PARTITA IV: a 2 clav. e pedale ad imitationem cuculi

♩=ca 85-88

16'+2' *non legato*

PARTITA V: a 2 clav. e ped., canto fermo in tenore

♩=ca 79

Musical score for Partita V, measures 1-6. The score is in 3/4 time with a key signature of one flat. It features a treble and bass staff for the piano and a separate bass staff for the pedal. The piano part consists of chords and moving lines in both hands. The pedal part features a single line of notes with a long slur over the first four measures.

rallentando

Musical score for Partita V, measures 7-12. The score continues with the piano and pedal parts. The piano part shows more complex chordal textures. The pedal part continues with a single line of notes, ending with a double bar line. The tempo marking *rallentando* is positioned above the piano staff.

O.0017

alio modo – p. 22

PARTITA VI: *arpeggiato*

♩ = ca 85

(4')

1 2 3 4

O.0017

PARTITA VII: *Adagio a 2 clav. e pedale, canto fermo in soprano*

♩ = ca 45

The musical score is written for two keyboards and a pedal. It is in 3/4 time and B-flat major. The tempo is marked as ca 45. The score is divided into two systems, each with three staves. The first system shows the beginning of the piece with a tempo marking of ca 45. The second system continues the piece, featuring a triplet in the upper right. The notation includes treble and bass clefs, a key signature of one flat, and various rhythmic values such as quarter, eighth, and sixteenth notes, as well as rests and accidentals.

PARTITA VIII: *Misterioso (con pedale ad libitum)*

♩ = ca 50

PARTITA IX: *alla marcia*

$\text{♩} = \text{ca } 50$

PARTITA X: *organo pleno con pedale doppio*

♩ = ca 50-60

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a continuous eighth-note accompaniment pattern. The lower staff is in bass clef and contains a simple harmonic accompaniment of quarter notes.

The second system continues the musical notation from the first system, maintaining the eighth-note accompaniment in the treble and the harmonic bass line in the bass.

The third system of musical notation includes the instruction *L. legato sempre* at the bottom right, indicating that the accompaniment should be played with a continuous, connected sound.

The fourth system of musical notation concludes the page's musical content, showing the final measures of the eighth-note accompaniment and harmonic bass line.

